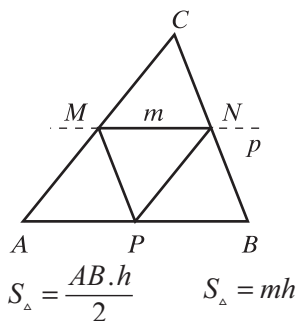

СЪДЪРЖАНИЕ

Предговор	4	Указания за решаване на тестовете	34
Модел на национално външно оценяване по математика в X клас за учебната 2019 – 2020 година	5	Втора част. Тестове	
Първа част. Основни понятия и формули		Тест № 1	36
Квадратен корен	10	Тест № 2	39
Рационални и ирационални уравнения.....	10	Тест № 3	42
Неравенства. Системи неравенства...	12	Тест № 4	45
Системи уравнения.....	14	Тест № 5	48
Функция. Линейна и квадратна функция.....	16	Тест № 6	51
Прогресии.....	20	Тест № 7	54
Вектори	21	Тест № 8	57
Средна отсечка	22	Тест № 9	60
Подобни триъгълници	23	Тест № 10	63
Метрични зависимости в правоъгълен триъгълник.....	23	Трета част. Примерни решения и критерии за оценяване на задачите с разширен свободен отговор	
Окръжност	24	Тест № 1	68
Метрични зависимости в окръжност.....	25	Тест № 2	72
Тригонометрични функции.....	26	Тест № 3	75
Решаване на произволен триъгълник	27	Тест № 4	78
Решаване на успоредник	28	Тест № 5	82
Решаване на трапец.....	29	Тест № 6	85
Решаване на четириъгълник	30	Тест № 7	89
Стереометрия	30	Тест № 8	93
Комбинаторика	32	Тест № 9	97
Вероятности	33	Тест № 10	101
Статистика	33	Отговори	106
		Лист за отговори.....	111

Средна отсечка

Средна отсечка в триъгълник

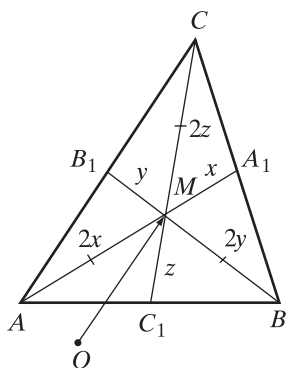

Всеки триъгълник има **три** средни отсечки.
 M, N, P – средите съответно на AC, CB, BA
 MN, NP, PM – средни отсечки

Теорема 1: Ако $p \parallel AB$ и $M \in p$, то $BN = NC$.

Теорема 2: Ако m е средна отсечка в ΔABC ,
 то $m \parallel AB$, $m = \frac{1}{2} AB$.

Медицентър в триъгълник

m_a, m_b, m_c се пресичат в една точка M ,
 M – медицентър на ΔABC .

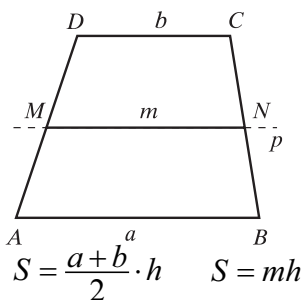
Теорема: $\frac{AM}{MA_1} = \frac{BM}{MB_1} = \frac{CM}{MC_1} = \frac{2}{1}$

Следствия: $\frac{AM}{AA_1} = \frac{BM}{BB_1} = \frac{CM}{CC_1} = \frac{2}{3}$

$\frac{MA_1}{AA_1} = \frac{MB_1}{BB_1} = \frac{MC_1}{CC_1} = \frac{1}{3}$

$\vec{OM} = \frac{1}{3}(\vec{OA} + \vec{OB} + \vec{OC})$, $\vec{MA} + \vec{MB} + \vec{MC} = \vec{0}$

Средна отсечка (основа) в трапец

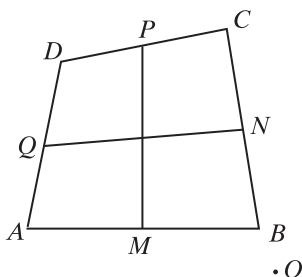
Всеки трапец има една средна отсечка.

Ако M и N са средите съответно на AD и BC ,
 то MN е средната отсечка на трапеца $ABCD$.

Теорема 1: Ако $p \parallel AB$ (CD) и $M \in p$, то $BN = CN$.

Теорема 2: Ако m е средната отсечка в $ABCD$,
 то $m \parallel AB$ (CD), $m = \frac{a+b}{2}$.

Средна отсечка в четириъгълник

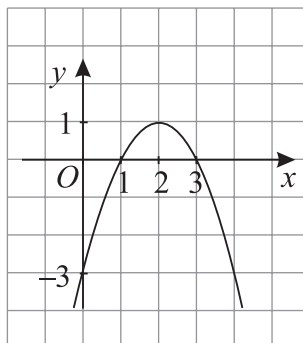
Нека $ABCD$ е произволен четириъгълник, а M, N, P и Q са средите съответно на страните му AB, BC, CD и DA . Отсечките MP и NQ се наричат средни отсечки в четириъгълника $ABCD$.

За всяка от отсечките MP и NQ са изпълнени векторните равенства $\vec{MP} = \frac{1}{2}(\vec{AD} + \vec{BC})$ и $\vec{QN} = \frac{1}{2}(\vec{AB} + \vec{DC})$.

Тест № 1

Отговорите на задачите от 1. до 15. включително отбелязвайте в листа за отговори.

- Стойността на израза $M = \sqrt{41^2 - 40^2} - \sqrt{(-7)^2}$ е:
А) 16;   Б) 88;   В) 74;   Г) 2.
- Сборът от корените на уравнението $\frac{2x+3}{5x-1} = \frac{1}{x-1}$ е:
А) $2\sqrt{2}$;
Б) $-2\sqrt{2}$;
В) 2;
Г) -2.
- Сборът от корените на уравнението $\sqrt{x^2 - 2x + 3} = \sqrt{x+1}$ е:
А) 1;   Б) 2;   В) 3;   Г) 4.
- Решенията на неравенството $\frac{3x+2}{x-2} \geq 1$ са:
А) $x \in [-2; +\infty)$;
Б) $x \in (-\infty; 0] \cup (2; +\infty)$;
В) $x \in (-\infty; -2] \cup (2; +\infty)$;
Г) $x \in [-2; 2)$.
- Правата, която минава през точките $M(1; -1)$ и $N(2; -4)$, е графика на функцията:
А) $f(x) = -3x - 2$;
Б) $f(x) = -3x + 2$;
В) $f(x) = 3x - 2$;
Г) $f(x) = 3x + 2$.
- На чертежа е изобразена графиката на функцията $f(x) = ax^2 + bx + c$. Стойността на израза $M = f(0) + f(2)$ е равна на:
А) -3;
Б) 1;
В) -2;
Г) -4.

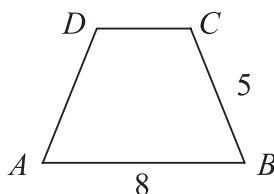

Тест № 1

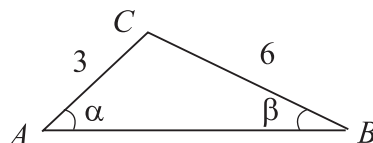
13. В равнобедрения трапец $ABCD$ ($AB \parallel CD$) може да се впише окръжност. Ако $AB = 8$ cm и $BC = 5$ cm, радиусът на вписаната окръжност (в cm) е:

- А) 2;
Б) 3;
В) 4;
Г) 1.

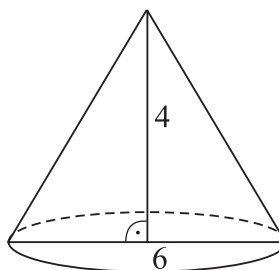
14. Даден е $\triangle ABC$ със страни $BC = 6$ cm, $AC = 3$ cm и $\cos(\alpha + \beta) = \frac{1}{9}$. Дължината на медианата през върха A на триъгълника (в cm) е:

- А) 7;
Б) $2\sqrt{5}$;
В) $4\sqrt{5}$;
Г) 4.

15. Осното сечение на прав кръгов конус е равнобедрен триъгълник с дължина на основата 6 cm и височина към нея 4 cm. Повърхнината на конуса (в cm^2) е:

- А) 15π ;
Б) 24π ;
В) 33π ;
Г) 12π .

Пълните решения с необходимите обосновки на задача 16. и задача 17. запишете в свитъка за бележки.

16. Решете системата

$$\begin{cases} (x-2)^2 - (y+1)^2 = 0 \\ x^2 + y^2 + 2y + 6x = 7. \end{cases}$$

17. Даден е $\triangle ABC$ със страни $AB = 20$ cm, $BC = 7$ cm и $AC = 15$ cm.

- а) Намерете дължината на ъглополовящата на най-малкия ъгъл в $\triangle ABC$.
б) В триъгълника е вписана полуокръжност, диаметърът на която лежи върху най-голямата му страна. Намерете радиуса на тази полуокръжност.

Тест № 2

16. Решете системата

$$\begin{cases} (x+y)^2 - x - y = 20 \\ x \cdot y = 4. \end{cases}$$

Решение:

В първото уравнение на системата полагаме $x + y = u$ и получаваме квадратно уравнение.

$$(x+y)^2 - (x+y) - 20 = 0$$

$$u^2 - u - 20 = 0$$

$$D = 1 + 80 = 81$$

$$u_{1,2} = \frac{1 \pm 9}{2} \quad \begin{cases} u_1 = 5 \\ u_2 = -4 \end{cases}$$

Дадената система е равносилна на обединението на двете системи

$$\begin{cases} x + y = 5 \\ x \cdot y = 4 \end{cases} \quad \begin{cases} x + y = -4 \\ x \cdot y = 4 \end{cases}$$

Получените системи решаваме чрез заместване.

$$\begin{cases} x = 5 - y \\ (5 - y) \cdot y = 4 \end{cases} \quad \begin{cases} x = -4 - y \\ (-4 - y) \cdot y = 4 \end{cases}$$

$$\begin{cases} x = 5 - y \\ y^2 - 5y + 4 = 0 \end{cases} \quad \begin{cases} x = -4 - y \\ y^2 + 4y + 4 = 0 \end{cases}$$

$$y^2 - 5y + 4 = 0 \quad y^2 + 4y + 4 = 0$$

$$y_1 = 1, y_2 = 4 \quad y_3 = -2, y_4 = -2$$

$$\begin{cases} x_1 = 4 \\ y_1 = 1 \end{cases} \cup \begin{cases} x_2 = 1 \\ y_2 = 4 \end{cases} \quad \begin{cases} x_3 = -2 \\ y_3 = -2 \end{cases} \cup \begin{cases} x_4 = -2 \\ y_4 = -2 \end{cases}$$

Отг. Решенията на дадената система са $(4; 1)$, $(1; 4)$, $(-2; -2)$ и $(-2; -2)$.

Критерии за оценка

- Полагане в първото уравнение на системата $x + y = u$ и получаване на квадратното уравнение $u^2 - u - 20 = 0$ 2 т.
- Намиране корените на квадратното уравнение $u_1 = 5$ и $u_2 = -4$ 1 т.
- Замяна на първоначалната система с обединението на системите $\begin{cases} x + y = 5 \\ x \cdot y = 4 \end{cases}$ и $\begin{cases} x + y = -4 \\ x \cdot y = 4 \end{cases}$ 2 т.
- Получаване решенията на първата система 2 т.
- Получаване решенията на втората система 2 т.
- Записване отговора на задачата 1 т.